

FINANSTILSYNET

THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Soliditet i forsikringsforetak

Per 31. desember 2020

DATO:
24. mars 2021

Innhold

1	Innledning	4
2	Livsforsikring	4
3	Skadeforsikring	6
4	Solvens II – regelverk og metodikk	7

1 Innledning

Rapporten gir en oversikt over soliditetssituasjonen i forsikringsforetakene basert på den kvartalsvise Solvens II-rapporteringen per 31. desember 2020. Kapittel 2 og 3 gir en oversikt over solvenskapitalkrav, solvens- og minstekapital, samt solvens- og minstekapitaldekning for henholdsvis livsforsikrings- og skadeforsikringsforetakene. Begrepet solvenskapital og minstekapital benyttes i denne rapporten som betegnelse på tellende ansvarlig kapital som medregnes til dekning av henholdsvis solvenskapitalkravet og minstekapitalkravet. Solvens II-regelverket er omtalt i kapittel 4.

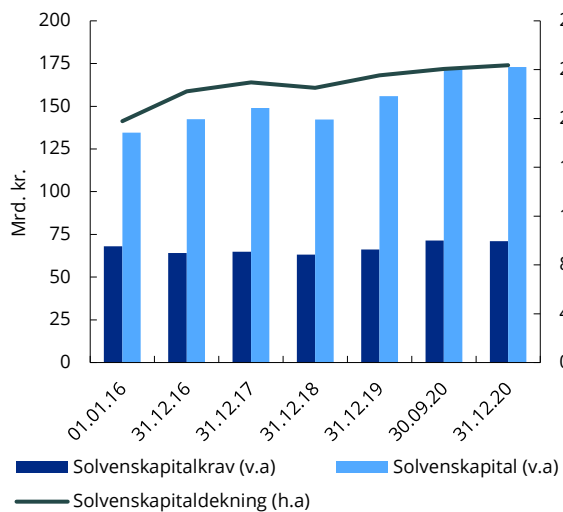
2 Livsforsikring

Solvenskapitaldekningen for livsforsikringsforetakene samlet (med bruk av overgangsregelen) var 244 prosent per 31. desember 2020, en økning på 3 prosentpoeng fra 30. september 2020 og på 8 prosentpoeng fra 31. desember 2019, se figur 3.1. Bedringen i solvenskapitaldekningen har sammenheng med at eiendelene har økt mer enn forpliktelsene i Solvens II-balansen, noe som har økt solvenskapitalen (egenkapitalen). Både renteøkningen og oppgangen i aksjemarkedene i andre halvår bidro til denne utviklingen.

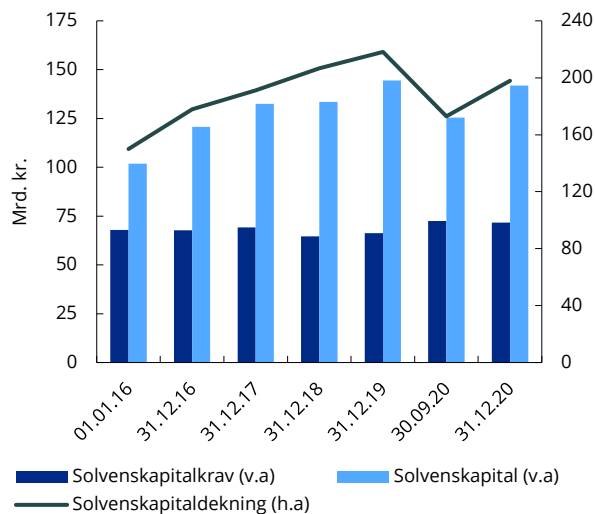
Solvenskapitaldekningen uten bruk av overgangsregelen for livsforsikringsforetakene samlet var 198 prosent per 31. desember 2020, en økning på 25 prosentpoeng fra 30. september 2020, men en reduksjon på 20 prosentpoeng fra 31. desember 2019, se figur 3.2. Rentenedgangen i 2020 er hovedårsaken til at dekningsprosenten uten overgangsregelen er lavere enn per 31. desember 2019. Lave renter øker betydningen av overgangsregelen og for enkelte foretak er effekten av overgangsregelen stor. Per 31. desember 2020 hadde seks livsforsikringsforetak effekt av overgangsregelen for forsikringstekniske avsetninger mot syv foretak per 30. september 2020. Økt rentenivå i fjerde kvartal bidro til at effekten av overgangsregelen ble redusert sammenlignet med situasjonen per 30. september.

Minstekapitaldekningen for livsforsikringsforetakene samlet var 536 prosent per 31. desember 2020, en økning på 22 prosentpoeng fra 30. september 2020 og på 6 prosentpoeng fra 31. desember 2019, se figur 3.3.

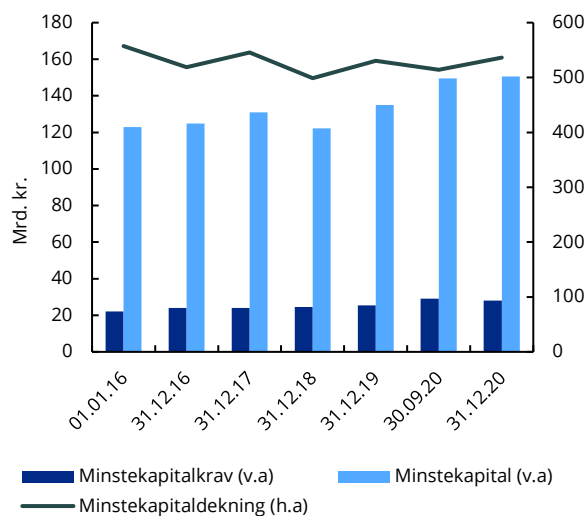
Figur 3.1 Solvenskapitaldekning i livsforsikringsforetakene samlet

Figur 3.2 Solvenskapitaldekning uten bruk av overgangsregelen i livsforsikringsforetakene samlet

Figur 3.3 Minstekapitaldekning i livsforsikringsforetakene samlet

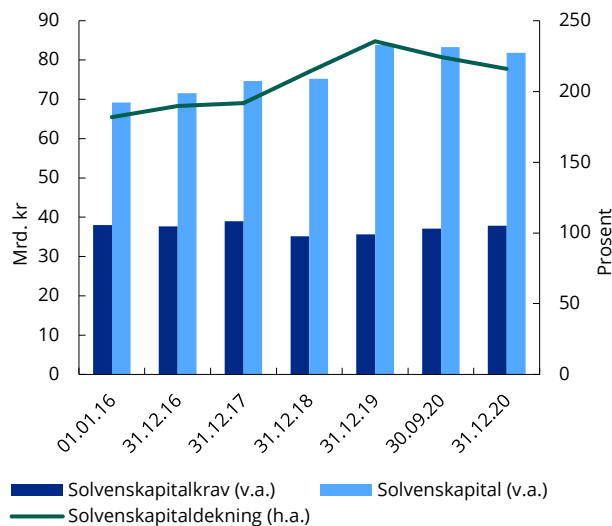

3 Skadeforsikring

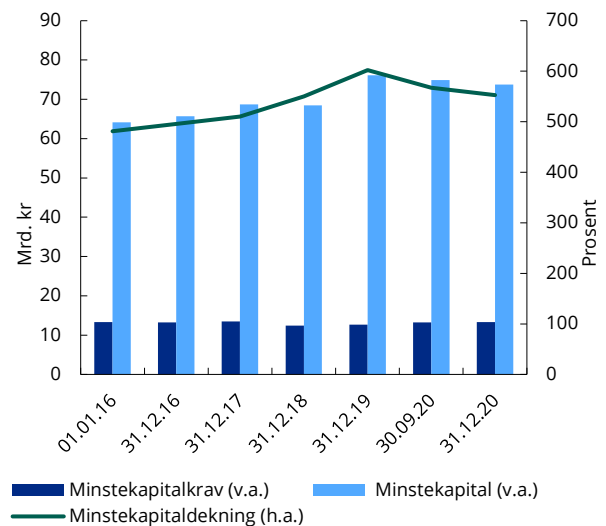
Assuranceforeningen Gard, Assuranceforeningen Skuld og Gard M&E Insurance (Europe) AS har avvikende regnskapsår og er utelatt fra omtalen i denne rapporten.

Solvenskapitaldekningen for skadeforsikringsforetakene samlet ble redusert fra 235 prosent per 31. desember 2019 og 224 prosent per 30. september 2020 til 216 prosent per 31. desember 2020, se figur 3.1. Nedgangene skyldes Gjensidiges utbetaling av utbytte for 2019 i september 2020 og Gjensidiges planlagte utbytte for 2020, som i rapporteringen per 31. desember 2020 omfatter et ekstraordinært utbytte på 1,2 mrd. kroner som stammer fra salget av bankvirksomheten i 2019¹. Minstekapitaldekningen ble redusert fra 602 prosent per 31. desember 2019 og 568 prosent per 30. september 2020 til 552 prosent per 31. desember 2020, se figur 3.2.

Figur 3.1 Solvenskapitaldekning i skadeforsikringsforetakene samlet

Figur 3.2 Minstekapitaldekning i skadeforsikringsforetakene samlet

¹ Dette ekstraordinære utbyttet ble utbetalt i februar 2021.

4 Solvens II – regelverk og metodikk

Solvens II-regelverket stiller krav om at forsikringsforetak til enhver tid må ha ansvarlig kapital som minst er tilstrekkelig til å dekke et solvenskapitalkrav (SCR) og et minstekapitalkrav (MCR). I denne rapporten er dette referert til som henholdsvis solvenskapital og minstekapital. Et foretak er i brudd med kapitalkravene dersom den ansvarlige kapitalen er lavere enn enten solvenskapitalkravet eller minstekapitalkravet (eller begge), dvs. dersom solvenskapitaldekningen eller minstekapitaldekningen er under 100 prosent.

Solvenskapitalkrav

Solvenskapitalkravet avhenger av risikoen knyttet til investeringene og forsikringsforpliktelsene til forsikringsforetaket og er utformet for å sikre at forsikringsforetaket har en finansiell buffer utover de forsikringstekniske avsetningene. Solvenskapitalkravet skal dekke risikoen for tap av foretakets ansvarlige kapital og ved beregningen skal all kvantifiserbar tapsrisiko knyttet til forsikringsforetakets samlede virksomhet tas i betraktning. Det skal beregnes slik at sannsynligheten er 99,5 prosent for at samlet tap, herunder forsikringsmessig og finansielt tap, over en periode på 12 måneder ikke overstiger det beregnede kapitalkravet.

Solvenskapitalkravet beregnes i risikomoduler og undermoduler, hvor resultatene aggregeres opp til et samlet krav ved bruk av korrelasjonsmatriser, som reflekterer antatt samvariasjon mellom de ulike risikoene i stressede situasjoner. Risikoene som hensyntas er markedsrisiko, livsforsikringsrisiko, skadeforsikringsrisiko, helseforsikringsrisiko, motpartsrisiko og operasjonell risiko. Det foretas en justering for den tapsabsorberende evnen til utsatt skatt. Dette reflekterer at en del av tapene som oppstår vil kompenseres gjennom lavere utsatt skatteforpliktelse eller høyere utsatt skattefordel. For livsforsikringsforetak foretas det i tillegg en justering for den tapsabsorberende evnen til forsikringstekniske avsetninger. Dette reflekterer at en del av tapene som oppstår vil belastes kunden i form av lavere fremtidig bonus (f.eks. tap av tilleggsavsetninger), og dermed ikke direkte påvirker livsforsikringsforetakets kapital.

Minstekapitalkrav

Minstekapitalkravet beregnes ved hjelp av en metode som er vesentlig mindre risikosensitiv enn beregningen av solvenskapitalkravet og det skal beregnes slik at sannsynligheten er 85 prosent for at samlet tap over en periode på 12 måneder ikke overstiger det beregnede kapitalkravet. Det er fastsatt en nedre og en øvre grense for minstekapitalkravet, slik at minstekapitalkravet ikke kan utgjøre mindre enn 25 prosent av solvenskapitalkravet eller mer enn 45 prosent av solvenskapitalkravet. I tillegg er det fastsatt et nominelt minstekrav som foretaket er pålagt å oppfylle. Det innebærer at minstekapitalkravet kan bli større enn solvenskapitalkravet for enkelte (mindre) foretak.

Ansvarlig kapital

Den ansvarlige kapitalen består av basiskapital og supplerende kapital. Basiskapitalen består av differansen mellom verdien av eiendelene og verdien av forpliktelser og eventuell ansvarlig lånekapital. Supplerende kapital er kapital som kan kalles inn for å dekke tap. Dette kan blant annet være innkalt, men ikke innbetalt kapital, garantier eller lignende. Supplerende kapital kan bare medregnes i den ansvarlige kapitalen når tilsynsmyndighetene har gitt eksplisitt godkjenning til dette.

Den ansvarlige kapitalen deles inn i tre kapitalgrupper. Kapitalgruppe 1 er kapital av beste kvalitet og kan dekke ethvert tap til enhver tid. Dette omfatter aksjekapital, overkurs, medlemsinnskudd for gjensidige foretak og en avstemmingsreserve. Avstemmingsreserven beregnes med utgangspunkt i differansen mellom eiendeler og forpliktelser på Solvens II-balansen der man gjør fradrag for kapitalelementer som allerede er

medregnet som ansvarlig kapital for å unngå dobbelttelling. Avstemmingsreserven består av annen innskutt egenkapital og annen opptjent egenkapital i regnskapet med tillegg av forskjeller i verdivurderingen av eiendeler og forpliktelser mellom Solvens II-balansen og regnskapsbalansen. Utover disse kapitalpostene er det enkelte kapitalposter som kan medregnes som kapitalgruppe 1, men med begrensninger. Dette gjelder ansvarlige lån som er omfattet av overgangsregelen og fondsobligasjonslån. Kapitalgruppe 2 er kapital av svakere kvalitet og inkluderer bl.a. ansvarlige lån som tilfredsstiller nærmere angitte kriterier (herunder løpetid på minimum 10 år), risikoutjevningfondet til livsforsikringsforetakene, naturskadekapital for skadeforsikringsforetak samt supplerende kapital. Dette er kapital som ikke nødvendigvis dekker ethvert tap (risikoutjevningfondet og naturskadekapital), den kan være tidsbegrenset (ansvarlige lån) og supplerende kapital må kalles inn for å dekke tap. Kapital i kapitalgruppe 3 er av svakest kvalitet og inkluderer blant annet utsatt skattefordel.

Det er krav til sammensetningen av solvenskapitalen og minstekapitalen. Minst 50 prosent av solvenskapitalkravet skal dekkes av kapital i kapitalgruppe 1. Det er også et krav om at kapitalposter i kapitalgruppe 3 maksimalt kan utgjøre 15 prosent av solvenskapitalkravet. Minstekapitalkravet kan kun dekkes av kapital i kapitalgruppe 1 og 2, hvorav kapitalgruppe 1 må utgjøre minst 80 prosent. I tillegg kan fondsobligasjonskapital og ansvarlige lån som omfattes av overgangsbestemmelsen utgjøre inntil 20 prosent av kapitalen i kapitalgruppe 1. Dette gjelder ved beregningen av både solvenskapital- og minstekapitaldekningen.

Overgangsregler

Gjennom Omnibus II-direktivet er det åpnet for flere permanente tiltak og overgangsordninger som særlig er rettet mot livsforsikringsforetak med langsiktige garantier. Av størst betydning for norske livsforsikringsforetak er overgangsregelen for forsikringstekniske avsetninger. Regelen gir rom for å redusere de forsikringstekniske avsetningene tilsvarende en andel av differansen mellom forsikringstekniske avsetninger beregnet etter Solvens II-regelverket og forsikringstekniske avsetninger beregnet etter solvensmarginregelverket som var gjeldende frem til utgangen av 2015 (Solvens I). Overgangsregelen innebærer at en eventuell økning i verdien av forsikringsforpliktelsene ved overgangen til Solvens II fases inn lineært over en periode på 16 år, der den fulle differansen ble tatt til fradrag i 2016. Overgangsregelen for forsikringstekniske avsetninger kan ha særlig stor betydning for foretak med en høy andel fripoliser, da disse vil få vesentlig høyere verdi på forsikringsforpliktelsene under Solvens II enn under Solvens I. Med et fallende rentenivå vil denne differansen øke, mens den reduseres ved et økende rentenivå.

